



МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАКАЗ

Київ

№

Про затвердження Порядку
направлення пацієнтів на медичне
обслуговування до закладу охорони
здоров'я

Відповідно до статті 33 Основ законодавства України про охорону здоров'я, підпункту 8 пункту 4 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267, з метою забезпечення рівного, універсального та справедливого доступу пацієнтів до медичної допомоги,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Порядок направлення пацієнтів на медичне обслуговування до закладу охорони здоров'я, що додається.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05 жовтня 2011 року № 646 «Про затвердження нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України щодо реалізації Закону України «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2011 р. за № 1414/20152.

3. Установити, що за умови наявності відповідної технічної можливості в електронній системі охорони здоров'я, але

не пізніше 01 січня 2021 року, внесення записів про направлення до системи є обов'язковим:

1) через один місяць після набрання чинності цим наказом – для всіх надавачів медичних послуг, які уклали з Національною службою здоров'я України договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій на надання медичних послуг, пов'язаних з первинною медичною допомогою;

2) з 01 квітня 2020 року – для всіх надавачів медичних послуг, які уклали договори з Національною службою здоров'я України;

3) з 01 січня 2021 року – для всіх закладів охорони здоров'я та фізичних осіб – підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та зобов'язані надавати пацієнтам медичну допомогу безоплатно відповідно до закону або договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій з Національною службою здоров'я України.

4. Установити, що технічна можливість в системі, передбачена пунктом 3 цього наказу, виникає з дати оприлюднення в установленому порядку на вебсайті системи інформації про підключені до центральної бази даних електронні медичні інформаційні системи та відповідне розширення їх функціональних можливостей в системі, які передбачені технічними вимогами, затвердженими Національною службою здоров'я України.

5. Директорату медичних послуг забезпечити подання цього наказу в установленому законодавством порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

6. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Перший заступник Міністра

Андрій СЕМІВОЛОС

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства охорони
здоров'я України
№

ПОРЯДОК
направлення пацієнтів на медичне обслуговування

1. Порядок направлення пацієнтів на медичне обслуговування (далі – Порядок) регулює механізм взаємодії пацієнта, лікаря, який направляє пацієнтів, та лікарів, які працюють у суб'єкта господарювання, які здійснюють медичне обслуговування за направленням.

2. Цей Порядок є обов'язковим для всіх закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики (далі – суб'єкт господарювання) та уклали договір про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій на надання медичних послуг, пов'язаних з первинною медичною допомогою.

3. Дія цього Порядку не поширюється на екстрену медичну допомогу, на обов'язковий медичний огляд працівників та направлення, які здійснюються не медичними працівниками.

4. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

1) епізод медичної допомоги – випадок взаємодії пацієнта з суб'єктом господарювання, починаючи з першого звернення до медичного працівника цього суб'єкта господарювання та до останнього звернення у зв'язку з однією причиною для отримання медичних послуг;

2) ініціатор направлення – лікар, який надає первинну медичну допомогу і про вибір якого пацієнтом подана відповідна декларація згідно із законодавством (далі – лікар ПМД) чи інший лікуючий лікар пацієнта, який приймає рішення про направлення;

3) направлення – скерування пацієнта ініціатором направлення з метою надання пацієнтові медичної допомоги, яку ініціатор направлення не може або

не повинен надавати пацієнту, а також замовлення лабораторних та інструментальних досліджень.

4) електронна черга – функціональна можливість фіксації прийому пацієнтів, які звернулись за отриманням медичних послуг за направленням в електронній системі охорони здоров'я.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Основах законодавства України про охорону здоров'я, Законі України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» та інших законодавчих актах.

5. Направлення комісією лікарів здійснюється відповідно до цього Порядку із урахуванням особливостей, встановлених законодавством. Запис про направлення комісією лікарів вноситься в електронну систему охорони здоров'я (далі – система) за підписом лікуючого лікаря.

6. Направлення не є обов'язковим у випадках:

- 1) отримання первинної медичної допомоги;
- 2) отримання екстреної медичної допомоги;
- 3) звернення за отриманням вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги в амбулаторних умовах до акушера-гінеколога, психіатра, нарколога, стоматолога;

4) консультування та тестування на ВІЛ-інфекцію;

5) отримання платних послуг;

6) інших випадках, передбачених законодавством.

У разі необхідності отримання пацієнтом комплексу медичних послуг ініціатор направлення може виписати одне направлення строком дії один місяць із зазначенням, за необхідності, кількості послуг, які пацієнт може отримати за цим направленням.

Особливості здійснення направлення

7. Ініціатор направлення приймає рішення про направлення на підставі оцінки стану здоров'я пацієнта та наявності медичних показань для отримання відповідних послуг.

8. Підстави та особливості направлення визначаються законодавством та галузевими стандартами у сфері охорони здоров'я з урахуванням порядків надання відповідних видів медичної допомоги, затверджених в установленому законодавством порядку.

9. Направлення здійснюється для забезпечення отримання пацієнтом медичних послуг в амбулаторних або стаціонарних умовах, медичних послуг, що надаються виїзними бригадами, проведення лабораторних, інструментальних або функціональних досліджень.

10. Направлення на отримання медичних послуг в амбулаторних умовах або від виїзної бригади може здійснюватися у випадку необхідності проведення оцінки стану здоров'я пацієнта, обстеження, здійснення лікування в

амбулаторних умовах або в умовах денного стаціонару, медичної реабілітації, паліативної медичної допомоги, вирішення питання щодо подальшого ведення пацієнта, отримання професійної думки спеціаліста, у тому числі за допомогою засобів телемедицини.

11. Направлення на отримання медичних послуг в стаціонарних умовах (далі – госпіталізація) може здійснюватися за наявності таких підстав:

- 1) гостре захворювання та/або стан, травма, опіки, відмороження, отруєння, загострення хронічного захворювання, що потребує оперативного лікування або цілодобового інтенсивного лікування чи спостереження;
- 2) потреба в стаціонарній паліативній допомозі;
- 3) ускладнений перебіг вагітності та пологи;
- 4) проведення протирецидивного курсу лікування чи медичної реабілітації, у разі неможливості надання відповідних послуг в амбулаторних умовах;
- 5) необхідність у застосуванні високоспеціалізованих, високотехнологічних методів діагностики та лікування, що не можуть проводитись в амбулаторних умовах;
- 6) переведення пацієнта, якого госпіталізовано до одного суб'єкта господарювання, на медичне обслуговування в стаціонарних умовах до іншого суб'єкта господарювання.

12. Замовлення лабораторних, інструментальних або функціональних досліджень може здійснюватися з метою прийняття клінічних рішень в процесі надання медичних послуг пацієнту, при цьому ініціатор направлення повинен враховувати інтереси пацієнта та чи обрані дослідження:

- 1) відповідають клінічній ситуації пацієнта з урахуванням специфічності і чутливості обраних лабораторних тестів;
- 2) забезпечують точність показників досліджень або прогностичної інформації для прийняття клінічних рішень;
- 3) мають клінічну ефективність, забезпечують потенційний внесок в покращення орієнтованих на пацієнта клінічних результатів.

13. У разі направлення ініціатор направлення зобов'язаний:

- 1) роз'яснити та переконатися, що пацієнту зрозумілі мета направлення, підстави, ризики та очікування від отримання пацієнтом послуг за направленням;
- 2) повідомити пацієнту про строк дії направлення, який встановлюється з урахуванням стану пацієнта та галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я і не має становити більше одного календарного року, та про можливість отримання медичних послуг за направленням у суб'єктів господарювання, які надають такі послуги;

3) надати можливість пацієнту задавати будь-які питання щодо направлення та відповісти на такі питання.

Медичні послуги, пов'язані з наданням паліативної медичної допомоги та медичної допомоги при онкологічних захворюваннях, повинні бути надані пацієнтові не пізніше ніж через 10 календарних днів після його звернення до суб'єкта господарювання за направленням.

14. Ініціатор направлення, який працює у суб'єкта господарювання, що зобов'язаний надавати пацієнтам медичну допомогу безоплатно відповідно до закону або договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, укладеного з Національною службою здоров'я України, повинен внести запис про направлення пацієнта до системи відповідно до законодавства.

15. Ініціатори направлення, які працюють у суб'єктів господарювання, крім тих, які зазначені в пункті 14 цього Порядку, формують записи про направлення пацієнта в паперовій або електронній формі. Відповідно до рішення суб'єкта господарювання, в якого працює такий медичний працівник, або на вимогу пацієнта, або у разі направлення на отримання медичних послуг за програмою медичних гарантій такі лікарі зобов'язані внести запис про направлення пацієнта до системи в порядку, передбаченому законодавством.

16. Запис про направлення на отримання послуг, пов'язаних із захворюванням на вірус імунодефіциту людини (ВІЛ), здійснюється із дотримання вимог Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ». Записи про направлення на отримання послуг, пов'язаних із психічними розладами, здійснюється відповідно до Закону України «Про психіатричну допомогу».

17. Після внесення запису про направлення в систему пацієнту повідомляється номер запису про направлення в системі засобами телекомунікаційного зв'язку. На вимогу пацієнта ініціатор направлення повинен надати йому копію запису про направлення або номер запису про направлення в системі у паперовій або електронній формі.

18. Після внесення запису про направлення до системи на прохання пацієнта ініціатор направлення звертається до уповноваженої особи обраного пацієнтом суб'єкта господарювання з проханням записати пацієнта на прийом за направленням.

19. Строк дії направлення, запис про який внесено до системи, зупиняється після запису пацієнта на прийом або до електронної черги за таким направленням.

20. Забір біологічного матеріалу здійснюється на підставі договору між ініціатором направлення та лабораторією, яка проводитиме дослідження.

21. Ініціатор направлення має право відкликати направлення до моменту звернення пацієнтом за отриманням медичного обслуговування у випадку:

- 1) зміни стану здоров'я пацієнта;
- 2) смерті пацієнта;
- 3) внесення ініціатором направлення недостовірної інформації до системи при здійсненні направлення.

Ініціатор направлення обов'язково зазначає підстави відкликання направлення.

Після відкликання направлення ініціатор направлення може створити новий запис про направлення з одночасним повідомленням пацієнта доступним способом зв'язку про таке відкликання або створення нового запису про направлення.

Особливості організації медичного обслуговування за направленням

22. При зверненні за отриманням медичних послуг пацієнт (його законний представник) зобов'язаний повідомити особі, уповноваженій суб'єктом господарювання на реєстрацію звернень пацієнтів за отриманням послуг (далі – уповноважена особа), номер запису про направлення або надати запис про направлення в паперовій формі. Уповноважена особа суб'єкта господарювання повинна:

- 1) перевірити статус запису про направлення в системі;
- 2) повідомити пацієнту про наявність або відсутність можливості отримати медичне обслуговування за направленням у відповідного суб'єкта господарювання за програмою медичних гарантій;
- 3) узгодити з пацієнтом того лікаря, іншого медичного працівника суб'єкта господарювання, який буде надавати послуги за направленням за можливості такого вибору;
- 4) узгодити з пацієнтом дату та час, коли пацієнт може отримати послуги за направленням, крім випадків, передбачених пунктом 25 цього Порядку;
- 5) унести інформацію про запис на прийом чи в електронної черги до системи.

23. У випадку, коли неможливо визначити дату надання медичних послуг за направленням або якщо медична послуга може бути надана не раніше, ніж через один місяць з дати звернення, уповноважена особа повинна повідомити пацієнту орієнтовний строк очікування. За згодою пацієнта з урахуванням медичних показань та стану здоров'я пацієнта уповноважена особа вносить його до електронної черги.

Суб'єкт господарювання зобов'язаний повідомити пацієнта, який перебуває у електронній черзі, засобами телекомунікаційного зв'язку про дату та час прийому або госпіталізації в день призначення прийому, але не пізніше, ніж за три дні до такого прийому.

За одним направленням пацієнт має право перебувати в електронній черзі різних суб'єктів господарювання. При цьому з моменту призначення пацієнту часу прийому або госпіталізації в одного суб'єкта господарювання, пацієнт автоматично виключається з усіх інших електронних черг.

Суб'єкт господарювання зобов'язаний організувати електронну чергу з урахуванням необхідності забезпечення реалізації прав пацієнтів на доступ до медичної допомоги, визначених законодавством.

24. Медичне обслуговування суб'єктами господарювання за програмою медичних гарантій здійснюється виключно у разі наявності запису про направлення в системі.

25. Організація медичного обслуговування за направленням в кожного суб'єкта господарювання визначається правилами внутрішнього розпорядку відповідного суб'єкта господарювання. Зазначені правила мають бути доступні для ознайомлення пацієнтам та їх представникам (інформаційні матеріали в реєстратурі та/або приймальному відділенні, приміщеннях для очікування, на веб-сайтах таких суб'єктів господарювання).

26. Лікуючий лікар здійснює медичне обслуговування за направленням відповідно до медичних показань та стану здоров'я пацієнта із урахуванням вимог цього Порядку. Лікар суб'єкта господарювання, до якого звернувся пацієнт, несе відповідальність за процес діагностики та лікування у випадку прийому або госпіталізації пацієнта за направленням з метою надання консультації, проведення діагностики, лікування або реабілітації.

27. Під час першої взаємодії з пацієнтом за направленням лікуючий лікар відкриває новий епізод медичної допомоги, про що вноситься запис до системи. На підставі одного направлення може бути відкрито лише один епізод медичної допомоги. Після початку прийому пацієнта за направленням в одного суб'єкта господарювання звернення до іншого суб'єкта господарювання за цим направленням не допускається.

28. У випадку, якщо пацієнт отримує медичні послуги одночасно у кількох суб'єктів господарювання або у кількох лікарів одного суб'єкта господарювання, то кожен з лікуючих лікарів відповідає за надання медичної допомоги відповідно до відкритих ними епізодів медичної допомоги.

29. Під час відкриття епізоду лікуючий лікар повинен запитати в пацієнта інформацію про одночасне одержання медичної допомоги у кількох медичних працівників або суб'єктів господарювання та забезпечити взаємодію з такими медичними працівниками в інтересах пацієнта, зокрема через проведення консультацій, направлення запитів, організацію консилиумів. Координуючу роль в цьому процесі може виконувати лікар ПМД.

30. Лікуючий лікар має право запитувати інформацію, що потрібна для надання медичної допомоги, у пацієнта, ініціатора направлення, інших

медичних працівників, які надавали або надають медичну допомогу пацієнту. Зазначені особи повинні сприяти в наданні наявної в них інформації лікуючому лікарю з дотриманням вимог щодо лікарської таємниці та інших вимог щодо конфіденційності.

31. У разі необхідності призначення повторних візитів пацієнта для продовження надання медичних послуг за направленням в одного суб'єкта господарювання нове направлення не створюється, а інформація про всі візити вноситься до епізоду медичної допомоги в систему, відкритого на підставі направлення при першій взаємодії з пацієнтом.

32. При завершенні надання медичних послуг за направленням лікар закриває епізод медичної допомоги, про що вноситься інформація в систему.

33. Медичні послуги за направленням не надаються у випадках, якщо:

1) суб'єкт господарювання не має права або можливості надавати відповідні послуги згідно із законодавством та ліцензією на право провадження господарської діяльності з медичної практики;

2) пацієнт уже отримав послуги за цим направленням;

3) направлення є відкликаним ініціатором направлення;

4) закінчився строк дії направлення;

5) під час попереднього огляду пацієнта лікар встановить, що пацієнт не потребує надання медичних послуг за направленням або має медичні протипоказання до таких послуг;

6) пацієнт не надає згоду на медичне втручання для отримання послуги за направленням, крім випадків, коли відповідно до закону така згода не вимагається;

7) пацієнт не виконує медичних приписів або правил внутрішнього розпорядку суб'єкта господарювання, за умови, що це не загрожуватиме життю хворого і здоров'ю населення.

34. У разі наявності підстав, передбачених підпунктами 1 – 4 пункту 35 цього Порядку уповноважена особа суб'єкта господарювання повідомляє про це пацієнта.

У разі встановлення лікарем наявності підстав, передбачених підпунктами 5 - 7 пункту 35 цього Порядку, такий лікар повідомляє про неможливість надання послуг за направленням пацієнта та ініціатора направлення і вносить в систему відповідний запис із зазначенням причини ненадання пацієнту послуги за направленням.

**Генеральний директор
Директорату медичних послуг**

О. СУХОРУКОВА